

7.-8. Autorské práva a práva priemyselného vlastníctva

Duševné vlastníctvo

- ▶ **Duševné vlastníctvo** je majetok nehmotnej povahy, ktorý je výsledkom ľudskej tvorivej činnosti.

Autorské práva

– upravuje zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon

Predmetom autorského práva je **dielo** z oblasti literatúry, umenia alebo vedy,

▶ ktoré je jedinečným výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora vnímateľným zmyslami,

bez ohľadu na jeho podobu, obsah, kvalitu, účel, formu jeho vyjadrenia alebo mieru jeho dokončenia.

Za predmet autorského práva sa nepovažuje napr.

- a) myšlienka, spôsob, systém, metóda, koncept, princíp, objav alebo informácia, ktorá bola vyjadrená, opísaná, vysvetlená, znázornená alebo zahrnutá do diela,
 - b) text právneho predpisu, úradné rozhodnutie alebo súdne rozhodnutie, technická norma, ako aj spolu s nimi vytvorená prípravná dokumentácia a ich preklad,
 - c) územnoplánovacia dokumentácia,
 - d) štátny symbol, symbol obce, symbol samosprávneho kraja; to neplatí, ak ide o dielo, ktoré je podkladom na vytvorenie symbolu,
 - e) prejav prednesený pri prerokúvaní vecí verejných,
 - f) denná správa;
-

- ▶ Vymedzenie autora
 - ▶ Vznik autorského práva
 - ▶ **Autorské právo zahŕňa**
 - výhradné osobnostné práva
 - výhradné majetkové práva.
-

Výhradné osobnostné práva = práva autorstva

a) rozhodnúť o zverejnení alebo o nezverejnení svojho diela,

b) byť označený ako autor a rozhodnúť o spôsobe takéhoto označenia,

c) na nedotknuteľnosť svojho diela = ochrana

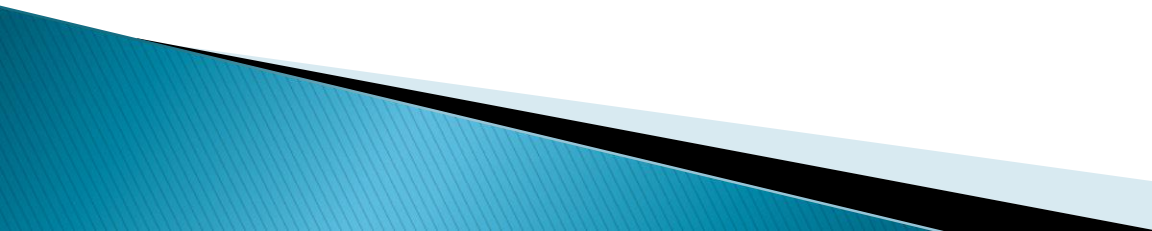
- pred akoukoľvek nedovolenou zmenou,
- pred nedovoleným zásahom do svojho diela,
- pred akýmkoľvek hanlivým nakladaním so svojím dielom.

Výhradné osobnostné práva = práva autorstva

- ▶ Autor sa ich nemôže vzdať
- ▶ Sú neprevoditeľné
- ▶ Zanikajú smrťou autora.

Výhradné majetkové práva = práva použitia diela alebo udelenie súhlasu na použitie

Použitím diela je najmä

- a) spracovanie diela,
 - b) spojenie diela s iným dielom,
 - c) zaradenie diela do databázy,
 - d) vyhotovenie rozmnoženiny diela,
 - e) verejné rozširovanie originálu diela alebo rozmnoženiny diela (prevodom vlastníckeho práva, vypožičaním, nájmom),
 - f) uvedenie diela na verejnosti (vystavenie originálu diela alebo rozmnoženiny diela, verejné vykonanie diela, verejný prenos diela).
-

- ▶ Majetkové práva sú neprevoditeľné, nemožno sa ich vzdať a nemožno ich postihnúť exekúciou.
- ▶ Majetkové práva sú predmetom dedičstva.

Licenčná zmluva

Licenčná zmluva obsahuje najmä:

- spôsob použitia diela,
 - rozsah,
 - čas, na ktorý autor licenciu udeľuje, alebo spôsob jeho určenia,
 - odmenu alebo spôsob jej určenia, ak sa autor s nadobúdateľom nedohodol na bezodplatnom poskytnutí licencie.
-

Druhy licencií:

- Výhradná – práva na použitie diela má len nadobúdateľ,
- ▶ - Nevýhradná
 - *práva na použitie diela má – nadobúdateľ*
 - *autor*
 - *iný oprávnený užívateľ – ďalší nadobúdateľ*

Výnimky a obmedzenia majetkových práv autora k počítačovému programu

- ▶ **Počítačový program**, ktorým je súbor príkazov a inštrukcií vyjadrených v akejkoľvek forme použitých priamo alebo nepriamo v počítači alebo v podobnom technickom zariadení, je chránený autorským zákonom, ak je výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora.
- ▶ Pri počítačom programe vystupujú 3 skupiny subjektov:
 - Autor
 - Nadobúdateľ – použitie na základe licencie,
 - Oprávnený užívateľ (end user) – využitie funkcionalít, užíva, nesmie používať v zmysle autorského zákona.

Zamestnanecké dielo

- je dielo vytvorené autorom na splnenie povinností vyplývajúcich mu z pracovnoprávneho vzťahu alebo z obdobného pracovného vzťahu.
- ▶ Majetkové práva autora k zamestnaneckému dielu vykonáva vo svojom mene a na svoj účet zamestnávateľ, ak nie je dohodnuté inak.
- ▶ Pri výkone majetkových práv autora k zamestnaneckému dielu zamestnávateľom nesmie autor udeliť tretej osobe súhlas na použitie tohto diela a autor je povinný sám sa zdržať výkonu majetkových práv k tomuto dielu.

Priemyselné práva

- ▶ patenty
 - ▶ úžitkové vzory
 - ▶ topografie polovodičových výrobkov
 - ▶ dizajny
 - ▶ ochranné známky
 - ▶ označenia pôvodu výrobkov
 - ▶ zemepisné označenia.
-

Patenty

- ▶ Sú to ochranné dokumenty, ktoré udeľuje štát (ÚPV SR).
- ▶ Zaručujú jeho majiteľovi výlučné právo (monopol) na komerčné využívanie vynálezu/technického riešenia počas určitého časového obdobia a na určitom území

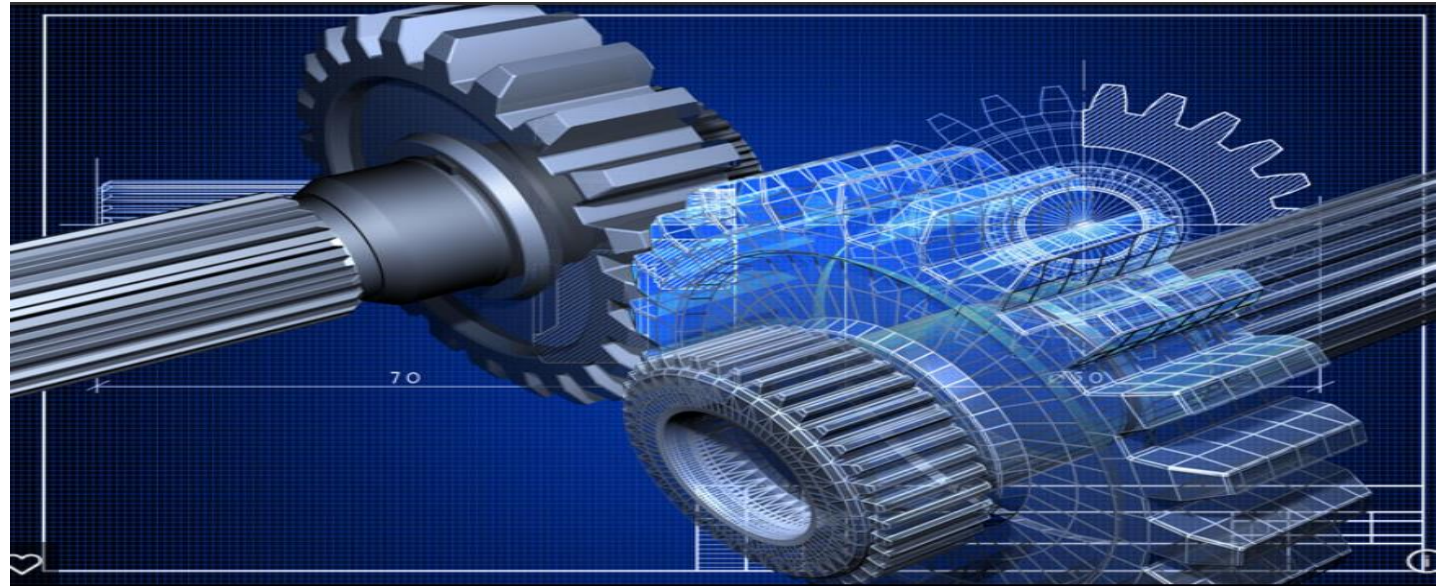
Patenty

Predmety, ktoré sa nepovažujú za vynálezy :

- objavy, vedecké teórie a matematické metódy
 - estetické výtvary (dizajny)
 - plány, pravidlá a spôsoby vykonávania duševnej činnosti, hier alebo obchodnej činnosti
 - programy počítačov
 - podávanie informácií
-

Úžitkové vzory

– poskytujú majiteľovi také isté práva ako majiteľovi patentu – ekvivalentná ochrana technického riešenia k ochrane patentom, tzv. „malý patent“. Je to druh priemyselno–právnej ochrany technických riešení.

Dizajny

– vonkajší vzhľad výrobku alebo jeho časti tvorený špecifickými znakmi, ako napríklad línie, obrysy, farby, tvar, štruktúra, materiál alebo zdobenie. Všeobecne platí, že všetko čo je jedinečné svojím tvarom, má predpoklad byť registrovaným dizajnom.

Ochranné známky

–je akékoľvek označenie, ktoré možno graficky znázorniť a ktoré tvoria najmä slová vrátane osobných mien, písmená, číslice, kresby, tvar tovaru alebo jeho obal, prípadne ich vzájomné kombinácie

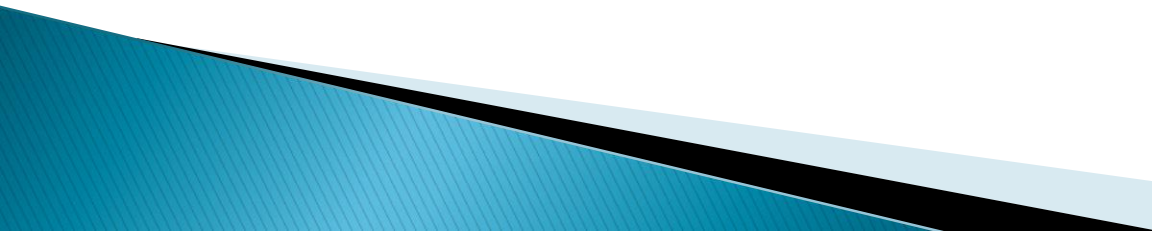
SHP Harmanec, a.s., 17.12.1910

- Agentúra Interbrand sa rozhodla pristúpiť k problému hodnotenia značiek tak, že predpokladá hodnotu značky, podobne ako hodnotu akéhokoľvek iného ekonomického majetku, ako súčasnú cenu výnosov z budúceho vlastníctva. Hodnotenie značky je teda založené na dnešnom zisku či „cash – flow“, ktorý od značky očakávame v budúcnosti. • www.interbrand.com
-

Označenie pôvodu a zemepisné označenie

chránia poľnohospodárske výrobky a potraviny, víno, liehoviny, minerálne vody, remeselné výrobky a iné výrobky, na ktorých výslednú kvalitu alebo vlastnosti vplývajú prírodné podmienky alebo sú spojené s vymedzeným zemepisným územím tradíciou, povest'ou, majú dobré meno, ktoré je možné prisúdiť práve zemepisnému pôvodu.

Označenie pôvodu a zemepisné označenie

- ▶ Označenie pôvodu výrobkov je názov určitého miesta, oblasti, krajiny, ak kvalita alebo vlastnosti výrobku sú výlučne alebo podstatne dané zemepisným prostredím a výroba sa uskutočňuje výlučne vo vymedzenom mieste, oblasti alebo krajine.
 - ▶ Zemepisným označením výrobku je názov určitého miesta, oblasti, krajiny používaný na označenie výrobku, ak má špecifickú kvalitu, povest' alebo charakteristické vlastnosti a výroba sa uskutočňuje vo vymedzenom zemepisnom mieste, oblasti alebo krajine.
-

Označenie pôvodu a zemepisné označenia

Označenie pôvodu: Modranská majolika (výlučne Modra), Piešťanské bahno, Sol'nobanská čipka, ...

Zemepisné označenie: Slovenská bryndza, Skalický trdelník, Slovenský oštiepok,...

